

نظام مفهومی قرآن کریم

ریشه‌ی ۵۱

اسلام

هو الحکیم

برای دستیابی به نقشه‌ی علم، نیاز به نقشه‌ی مفاهیمی داریم که در شکل‌گیری حوزه‌های علمی مورد استفاده قرار می‌گیرد. برای به دست آوردن نقشه‌ی مفاهیم نیز می‌توان از نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم آغاز کرد. در تدوین نقشه‌ی علم مورد نظر ما که زیربنا و شالوده‌ی آن، قرآنی است، ابتدا به نقشه‌ی مفاهیم قرآنی نیاز داریم که برای رسیدن به آن، نخست از نقشه‌ی ریشه‌های قرآنی آغاز می‌کنیم. در این نقشه، ریشه‌ی لغوی مفاهیم قرآنی و روابط آنها به تصویر کشیده می‌شود.

قرآن کریم دارای ۱۹۱۹ ریشه می‌باشد که مجموعه‌ی ۱۶۰۹۰ کلمه‌ی مختلف (با در نظر گرفتن اعراب) از آنها مشتق شده است.

در نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم قرآن کریم، برای هر ریشه یک گره در نظر گرفته شده است. مطابق تعریف، دو ریشه با یکدیگر ارتباط دارند، هرگاه یکی از مشتقات آنها در یک آیه همزمان ظاهر شده باشند (هموقوعی). هرچه هموقوعی دو ریشه با یکدیگر بیشتر باشد، یعنی ارتباط آنها قوی‌تر است و در نتیجه ضخامت یال رسم شده بین آن دو ریشه، بیشتر خواهد بود.

در این سند، اطلاعات مربوط به ریشه‌ی شماره‌ی ۵۱، «اسلام» ثبت شده است. این اطلاعات شامل فهرست مشتقات و تعداد تکرار آنها، فهرست ریشه‌های مرتبط با تعداد هموقوعی و فهرست آیات مرتبط به آن ریشه می‌باشد. همچنین دو نمودار در پیوست این سند وجود دارد که یکی نمودار نقشه‌ی ریشه‌ی «اسلام» و یکی نمودار نقشه‌ی مشتقات ریشه‌ی «اسلام» می‌باشد.^۱

امید است که این مجموعه و مستندات دیگر آن بتواند زمینه‌ی لازم برای تولید علم قرآن محور را فراهم نماید.

مرکز مطالعات سیستم‌های ترنس‌فیزیکی

شهریورماه ۱۳۸۹

رمضان المبارک ۱۴۳۱

^۱ این اطلاعات از نرم‌افزار «نور الانوار» محصول مرکز تحقیقات علوم کامپیوتری نور، استخراج شده است، که بدین‌وسیله از همکاری آن مرکز برای در اختیار گذاشتن پایگاه داده‌ی ریشه‌ها و کلمات سپاسگزاری می‌شود.

مشخصات

شماره	۵۱
ریشه	اسلام
تعداد تکرار	۸
تعداد مشتقات	۶
تعداد ریشه مرتبط	۱۰۱

فهرست مشتقات

۱. إِسْلَامَكُم (۱) ۲. إِسْلَامِهِم (۱) ۳. الْإِسْلَامَ (۱) ۴. الْإِسْلَامَ (۱) ۵. الْإِسْلَامَ (۲) ۶. لِلْإِسْلَامَ (۲)

فهرست ریشه‌های مرتبط

۱. اتى (۱)	۲۱. جنف (۱)	۴۲. ذكو (۱)	۶۳. عذب (۲)	۸۳. لحم (۱)
۲. اثم (۱)	۲۲. جىء (۱)	۴۳. ريب (۱)	۶۴. علم (۱)	۸۴. منن (۳)
۳. اخر (۲)	۲۳. حرج (۱)	۴۴. رجس (۱)	۶۵. غفر (۱)	۸۵. موت (۱)
۴. ارض (۱)	۲۴. حرم (۱)	۴۵. رحم (۱)	۶۶. غنى (۱)	۸۶. نصب (۱)
۵. اكل (۱)	۲۵. حسب (۱)	۴۶. ردى (۱)	۶۷. غير (۳)	۸۷. نصر (۱)
۶. الله (۱۵)	۲۶. حلف (۱)	۴۷. رسل (۱)	۶۸. فرى (۱)	۸۸. نطح (۱)
۷. الم (۱)	۲۷. خسر (۱)	۴۸. رضو (۱)	۶۹. فسق (۱)	۸۹. نعم (۱)
۸. اله (۱۵)	۲۸. خثى (۲)	۴۹. رود (۲)	۷۰. فضل (۱)	۹۰. نقم (۱)
۹. امن (۲)	۲۹. خلف (۱)	۵۰. زلم (۱)	۷۱. قبل (۱)	۹۱. نور (۱)
۱۰. انن (۴)	۳۰. خمص (۱)	۵۱. سبع (۱)	۷۲. قسم (۱)	۹۲. نبيل (۱)
۱۱. اول (۱)	۳۱. خنزور (۱)	۵۲. سرح (۱)	۷۳. قسو (۱)	۹۳. هدى (۳)
۱۲. اوى (۱)	۳۲. خنق (۱)	۵۳. سلم (۹)	۷۴. قلب (۱)	۹۴. هليل (۱)
۱۳. ائى (۱)	۳۳. خير (۱)	۵۴. سمو (۱)	۷۵. قول (۳)	۹۵. همم (۱)
۱۴. ابي (۱)	۳۴. دعو (۱)	۵۵. شرح (۲)	۷۶. قوم (۱)	۹۶. وقذ (۱)
۱۵. بعد (۲)	۳۵. دمم (۱)	۵۶. صدر (۳)	۷۷. كتب (۱)	۹۷. وله (۱۵)
۱۶. بغى (۲)	۳۶. دمو (۱)	۵۷. صدق (۱)	۷۸. كذب (۱)	۹۸. ولى (۲)
۱۷. بين (۲)	۳۷. دى (۱)	۵۸. صعء (۱)	۷۹. كفر (۴)	۹۹. ويل (۱)
۱۸. تمم (۱)	۳۸. دنو (۱)	۵۹. ضرر (۱)	۸۰. كلم (۱)	۱۰۰. يوم (۲)
۱۹. توب (۱)	۳۹. دين (۵)	۶۰. ضلل (۲)	۸۱. كمل (۱)	۱۰۱. يئس (۱)
۲۰. جعل (۲)	۴۰. ذبح (۱)	۶۱. ضيق (۱)	۸۲. كون (۲)	
	۴۱. ذكر (۱)	۶۲. ظلم (۲)		

فهرست آیات

۱. {آل عمران - ۱۹} إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ وَمَا اخْتَلَفَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَغْيًا بَيْنَهُمْ وَمَنْ يَكْفُرْ بِآيَاتِ اللَّهِ فَإِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ
۲. {آل عمران - ۸۵} وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ
۳. {المائدة - ۳} حُرِّمَتْ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةُ وَالدَّمُ وَلَحْمُ الْخُزَيْرِ وَمَا أَهَلَ لِغَيْرِ اللَّهِ بِهِ وَالْمُنْخَنِقَةُ وَالْمُتَرَدِّيةُ وَالتَّطِيحَةُ وَمَا أَكَلَ السَّبُعُ إِلَّا مَا ذَكَّيْتُمْ وَمَا ذُبِحَ عَلَى النُّصَبِ وَأَنْ تَسْتَقْسِمُوا بِالْأَزْلَامِ ذَلِكَ فِسْقُ الْيَوْمِ بِيَسِّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ دِينِكُمْ فَلَا تَحْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنَ الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتِمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيْتُ لَكُمْ الْإِسْلَامَ دِينًا فَمَنِ اضْطُرَّ فِي مَخْمَصَةٍ غَيْرَ مُتَجَانِفٍ لِإِيْمَانِهِ فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ
۴. {الأنعام - ۱۲} فَمَنْ يَرِدِ اللَّهُ أَن يَهْدِيَهُ يَشْرَحْ صَدْرَهُ لِلْإِسْلَامِ وَمَنْ يَرِدْ أَن يَضِلَّهُ يَجْعَلْ صَدْرَهُ ضَيِّقًا حَرَجًا كَأَنَّمَا يَصَّعْدُ فِي السَّمَاءِ كَذَلِكَ يَجْعَلُ اللَّهُ الرِّجْسَ عَلَى الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ
۵. {التوبة - ۷۴} يَخْلِفُونَ بِاللَّهِ مَا قَالُوا وَلَقَدْ قَالُوا كَلِمَةَ الْكُفْرِ وَكَفَرُوا بَعْدَ إِسْلَامِهِمْ وَهَمُّوا بِمَا لَمْ يَنَالُوا وَمَا نَعَمُوا إِلَّا أَنْ أَعْنَاهُمْ اللَّهُ وَرَسُولُهُ مِنْ فَضْلِهِ فَإِنْ يَتُوبُوا يَكُ خَيْرًا لَهُمْ وَإِنْ يَتَوَلَّوْا يُعَذِّبُهُمُ اللَّهُ عَذَابًا أَلِيمًا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمَا لَهُمْ فِي الْأَرْضِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ
۶. {الزمر - ۲۲} أَمْ مَنْ شَرَحَ اللَّهُ صَدْرَهُ لِلْإِسْلَامِ فَهُوَ عَلَى نُورٍ مِنْ رَبِّهِ قَوِيلٌ لِقَاسِيَةِ قُلُوبِهِمْ مِنْ ذِكْرِ اللَّهِ أُولَئِكَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ
۷. {الحجرات - ۱۷} يَمُنُّونَ عَلَيْكَ أَنْ أَسْلَمُوا قُلْ لَا تَمُنُّوا عَلَيَّ إِسْلَامَكُم بَلِ اللَّهُ يَمُنُّ عَلَيْكُمْ أَنْ هَدَاكُمْ لِلْإِيمَانِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ
۸. {الصف - ۷} وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ الْكُذِبَ وَهُوَ يُدْعَى إِلَى الْإِسْلَامِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ